

Thỏa thuận hợp tác

Theo nguồn tin của ADB, hôm 25.2 vừa qua Thống đốc Ngân hàng nhà nước VN Lê Đức Thuý và Phó chủ tịch Ngân hàng phát triển châu Á (ADB) Myoung - Ho Shin đã ký kết thỏa thuận hợp tác chống nghèo đói tại VN. Mục tiêu của thỏa thuận này là giảm tỷ lệ người nghèo từ 32% hiện nay xuống còn 19% dân số vào năm 2010. Mục tiêu này hầu như trùng với mục tiêu của chính phủ VN là giảm số hộ nghèo từ 17% xuống dưới 5% cũng trong kế hoạch 10 năm của chính phủ VN.

ADB ghi nhận VN đã đạt những thành tựu đáng kể trong việc thực hiện các mục tiêu (mà cộng đồng quốc tế) đề ra, đặc biệt trong các lĩnh vực giảm nghèo và phổ cập tiểu học. Kế hoạch cho đến năm 2010 mà hai bên cùng nhất trí bao gồm:

- Hoàn tất phổ cập giáo dục trung học cơ sở.
- Giảm tỷ lệ tử vong xuống còn 70/100.000 trường hợp trẻ sơ sinh.
- Nâng tỷ lệ đầu tư tư nhân trong nước lên đến 11 - 14% tổng đầu tư quốc dân.
- Thiết lập hệ thống các mức lương mang tính cạnh tranh trong lĩnh vực công.
- Tăng mức chi tiêu cho khu vực nông thôn tại các tỉnh nghèo nhất ở miền Trung.

Thỏa thuận này dựa trên cơ sở chiến lược và chương trình của ADB tại VN tập trung trên 4 trụ cột sau:

1. Tăng trưởng lâu dài qua phát triển nông thôn và phát triển lĩnh vực tư nhân, đặc biệt quan tâm đến phát triển các xí nghiệp vừa và nhỏ.
2. Phát triển nội tại xã hội trong các chiều kích chủ yếu như giới tính, chủng tộc, nhấn mạnh đến phát triển nguồn vốn nhân lực qua phổ cập giáo dục trung học và chăm sóc y tế.
3. Cải trị tốt, nhấn mạnh đến cải cách hành chính và dịch vụ công cộng.
4. Tập trung vào các tỉnh nghèo hơn cả ở miền Trung.

ADB tính cung cấp tín dụng lãi suất thấp cho VN vào khoảng từ 220

triệu USD cho đến 280 triệu USD/năm. Số tín dụng này sẽ được cấp cho các dự án, bao gồm cả các dự án quảng bá hợp tác và đầu tư xuyên biên giới trong tiểu vùng sông Mekong. Sáu mươi triệu USD tín dụng với lãi suất thị trường cũng sẽ được cung cấp tùy theo nhu cầu. Ngoài ra, ADB còn cung cấp hỗ trợ kỹ thuật hàng năm khoảng 6 triệu USD cho việc soạn thảo các dự án về chất lượng xây dựng năng lực cũng phát triển chính sách.

Theo ADB, lĩnh vực kinh tế đối ngoại sẽ còn gặp những thách thức như giá dầu thô giảm sút và viễn tượng

HỢP TÁC CHỐNG NGHÈO ĐÓI GIỮA VIỆT NAM VÀ ADB

DANH ĐỨC

tăng trưởng bấp bênh của các nước công nghiệp phát triển. Chính vì thế, một trong những giải pháp chống đói là làm sao gia tăng tỷ lệ đầu tư, nhất là trong lĩnh vực tư nhân. Tuy nhiên, để làm được điều này, cần phải cải cách hơn nữa môi trường tạo điều kiện phát triển cho lĩnh vực tư nhân. Trong số các cải cách cần thiết, nhất thiết phải cải tổ ngân hàng và các xí nghiệp quốc doanh, nhằm bảo toàn các lợi thế cạnh tranh của VN trong một số lĩnh vực có tiềm năng xuất khẩu. Làm như thế, sẽ vấp phải giảm thu thuế, tuy nhiên sự giảm thu này vẫn sẽ trong giới hạn kiểm soát được.

Làm sao để tiếp thu tới nơi tới chốn?

Có thể thấy xóa đói giảm nghèo không những là mục tiêu của ta mà còn là một trong những mục tiêu hợp tác chủ yếu của các định chế tài chính nước ngoài, không chỉ với VN mà còn với các nước cùng cảnh ngộ khác. Về xóa đói của ta trong cụm từ "xóa đói giảm nghèo", tuy nhiên không nằm trong thuật ngữ "poverty reduction" (giảm nghèo) của các đối tác tài trợ, song cũng đã được nhắc đến ít nhất một lần qua những câu như: "trong số các mục tiêu xã hội, mục tiêu giảm nghèo đứng trên cơ

sở nghèo khó về lương thực (according to a food poverty line)... nôm na mà nói là xóa đói trong nghĩa đen, hoặc "giảm suy dinh dưỡng trẻ em", "tiếp cận đại trà nguồn nước sạch".

Từ mấy năm qua, trọng tâm hợp tác của các định chế tài chính quốc tế với VN là giảm nghèo trong ý nghĩa không cho con cá mà cho cái cần câu. "Cái cần câu đó", như thế nào, phần trên đã mô tả. Thế cho nên, vấn đề đặt ra là làm sao cho nội dung những thỏa thuận này lĩnh hội, tiếp thu một cách tới nơi tới chốn trong từng lĩnh vực. Tỉ như tái cơ cấu các xí nghiệp quốc doanh, đóng cửa các xí nghiệp thua lỗ, cổ phần hóa xí nghiệp còn vớt vát được. Trong mấy năm qua, đây đã và vẫn còn là một mục tiêu chưa hoàn thành do ý thức chấp hành mệnh lệnh tái cơ cấu, cổ phần hóa chưa

cao, do một số cá nhân và tập thể vẫn còn "bám víu" vào những quyền lợi từ sự tồn tại của mình, bất chấp điều đó chính là nhờ sự bù lỗ ngân sách của nhà nước. Có lẽ đã đến lúc phải nói thẳng: không thể "vừa ăn mỳ vừa mặc áo gấm" chứ không chỉ đòi ăn xôi gấc". Cũng như những nhấn mạnh của ADB về nhu cầu phát triển lĩnh vực tư nhân.

Đó là lý do mà trong tháng vừa qua, trên bề mặt báo chí, đã xuất hiện những ý kiến sôi nổi về nhu cầu nhìn nhận vị trí của các doanh nghiệp tư nhân... Cần phải thấy rằng, những thay đổi này là không thể thoái thác trong quan hệ hợp tác với các định chế tài trợ và rằng càng trì hoãn càng kéo dài trì trệ tăng trưởng. Đó là chưa kể đến những nguy cơ tiềm ẩn như nạn "xà xẻo", cắt xén... các khoản ngân sách xóa đói giảm nghèo mà vụ Mường Tè chỉ là một góc phần nổi của tảng băng.

Có lẽ chỉ khi nào tất cả cùng ý thức được rằng đất nước này đang giữa tay vay mượn của thiên hạ để xóa nghèo cho nhân dân, chứ không phải để "xóa nghèo" cho bản thân, thì mới có thể đẩy nhanh được tốc độ giảm nghèo và tăng trưởng ■